C/2025/2773

20.5.2025

KOMISSION LAUSUNTO,

annettu 4 päivänä huhtikuuta 2025,

vetyverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston perustamiskirjasta, työjärjestyksestä, mukaan lukien menettelytapasäännöt sidosryhmien kuulemisesta, ja jäsenluettelosta

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(C/2025/2773)

I. YLEISTÄ

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1789 ([1]) 57 artiklan 10 kohdassa säädetään, että Euroopan komissio antaa vetyverkonhaltijoiden eurooppalaiselle verkostolle lausunnon sen perussäännön, työjärjestyksen ja jäsenluettelon luonnoksista.

Vetyverkonhaltijoiden eurooppalainen verkosto, jäljempänä 'ENNOH', toimitti 30 päivänä elokuuta 2024 perustamiskirjansa, työjärjestyksensä, mukaan lukien menettelytapasäännöt sidosryhmien kuulemisesta, ja jäsenluettelonsa Euroopan komissiolle ja energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolle, jäljempänä 'ACER'.

ACER antoi 18 päivänä joulukuuta 2024 lausunnon perustamiskirjasta, työjärjestyksestä, mukaan lukien menettelytapasäännöt sidosryhmien kuulemisesta, ja jäsenluettelosta ottaen huomioon julkisen kuulemisen tulokset ja toimitti lausunnon, jäljempänä 'ACERin lausunto' ([2]), komissiolle 19 päivänä joulukuuta.

Ottaen huomioon ACERin 18 päivänä joulukuuta 2024 antaman lausunnon komissio antaa ENNOHin jäsenluettelosta, perussäännöstä ja työjärjestyksestä seuraavan lausunnon.

II. ARVIOINTI

II.1. Tarkoitus ja toiminta – perustamiskirjan 4 artikla

II. 1.1 *Sisältö*

Asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklassa määritellään ENNOHin tavoitteet, joihin sisältyvät ilmastotavoitteet (57 artiklan 6 kohta). Perustamiskirjan 4 artiklan 1 kohdassa määritellään myös ENNOHin tarkoitus asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklan 1 kohdan sanamuotoa vastaavasti, mutta siinä ei säädetä velvollisuudesta tukea ilmastotavoitteita.

II. 1.2 *ACERin lausunto*

ACER toteaa, että ilmastotavoitteiden jättäminen pois perustamiskirjasta on ristiriidassa asetuksen (EU) 2024/1789 kanssa ja voi tahattomasti kaventaa ENNOHin toiminta-alaa. Myös ACERin julkiseen kuulemiseen osallistuneet sidosryhmät painottivat tarvetta sovittaa ENNOHin tarkoitus ja toiminta yhteen EU:n vähähiilistämis- ja kestävyystavoitteiden kanssa, muun muassa korostamalla uusiutuvan vedyn ensisijaisuutta ja käyttöä aloilla, joilla hiilestä irtautuminen on vaikeaa. Näin ollen ACER suosittelee, että nämä tavoitteet lisätään nimenomaisesti perustamiskirjan 4 artiklan 1 kohdassa määriteltyyn ENNOHin tarkoitukseen.

II.1.3 *Komission lausunto*

Asetuksen (EU) 2024/1789 3 artiklassa vahvistetaan vetymarkkinoiden organisoinnille selvät periaatteet. Niihin kuuluvat myös ilmastotavoitteet (muun muassa että markkinoiden toiminnassa ja verkon suunnittelussa on asetettava vedyn käyttö etusijalle aloilla, joilla hiilestä irtautuminen on vaikea toteuttaa, ja että markkinoiden toiminnalla ja verkon suunnittelulla on helpotettava unionin ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamista).

Kaiken kaikkiaan komissio katsoo, että perustamiskirjan 4 artiklaa olisi muutettava siten, että siihen sisällytetään ilmastotavoitteet.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1789, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, uusiutuvan kaasun, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoista, asetusten (EU) N:o 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 ja (EU) 2022/869 ja päätöksen (EU) 2017/684 muuttamisesta sekä asetuksen (EY) N:o 715/2009 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj).

([2]) Opinion No 10/2024 of the European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators of 19 December 2024, ACERin lausunto nro 10/2024 ENNOHin perustamisasiakirjoista.

II.2. **Järjestön jäsenet – perustamiskirjan 6 ja 7 artikla sekä työjärjestyksen 2 artikla**

II. 2.1 *Sisältö*

Asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklassa määritellään, että ENNOH koostuu Euroopan parpamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1788 ([3]) 71 artiklan mukaisesti sertifioiduista vedyn siirtoverkonhaltijoista. Lainsäädäntö sisältää myös siirtymäsäännöksiä, joissa otetaan huomioon vetymarkkinoiden kehittyvä luonne. Tarkemmin sanottuna siirtymäkaudesta säädetään 57 artiklan 3 kohdassa toteamalla, että vedyn siirtoverkonhaltijat voivat liittyä ENNOHin jäseniksi jo sääntelyviranomaisen suorittamien sertifiointimenettelyjen alkaessa. Jäsenyyden edellytyksenä ovat seuraavat ehdot:

vedyn siirtoverkonhaltija saa asetuksen (EU) 2024/1789 14 artiklan ja direktiivin (EU) 2024/1788 71 artiklan mukaisen myönteisen sertifiointipäätöksen 24 kuukauden kuluessa ENNOHin jäseneksi liittymisestä

vedyn siirtoverkonhaltija ainakin kehittää vetyinfrastruktuurihankkeita, joista tehdään lopullinen investointipäätös neljän vuoden kuluessa ENNOHin jäseneksi liittymisestä.

Perustamiskirjaluonnoksen 7 artiklassa kuitenkin laajennetaan kelpoisuusvaatimuksia lainsäädännöstä poikkeavalla tavalla luomalla uusi ”perustajajäsenten” luokka ja toteamalla, että ”järjestön ovat perustaneet perustajajäsenet”. Lisäksi työjärjestysluonnoksen 2 artiklan 3 kohdassa todetaan, että sertifiointimenettely katsotaan perustajajäsenten osalta aloitetuksi, kun perustajajäsen toimittaa jäljennöksen pyynnöstä, jossa se pyytää sääntelyviranomaista aloittamaan sertifiointimenettelyn.

Jäsenvaltioiden on saatettava direktiivi (EU) 2024/1788, myös sertifiointia koskeva 71 artikla, osaksi kansallista lainsäädäntöään kahden vuoden määräajassa, joka päättyy 5 päivänä elokuuta 2026. Tämä koskee myös kansallisen lainsäädännön laatimista sertifioinnin edellyttämien valtuuksien antamiseksi sääntelyviranomaisille.

II. 2.2 *ACERin lausunto*

ACER nostaa esiin kolme keskeistä kysymystä ENNOHin jäsenyydestä.

Ensinnäkin se toteaa, että asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklan 3 kohdassa säädetään selvästi, että ENNOHin on koostuttava direktiivin (EU) 2024/1788 71 artiklan mukaisesti sertifioiduista vedyn siirtoverkonhaltijoista. Tähän sertifiointivaatimukseen viitataan perustamisasiakirjojen luonnoksessa. Epäselvyyksien välttämiseksi ACER suosittelee kuitenkin selventämään muotoilua toteamalla perustamiskirjan 6 artiklan 1 kohdassa nimenomaisesti, että ENNOHin jäsenten on oltava direktiivin (EU) 2024/1788 71 artiklan mukaisesti sertifioituja. Lisäksi ACER suosittelee tuomaan perustamisasiakirjoissa selvemmin ilmi, että poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklan 3 kohdassa säädetään, myös sellainen vedyn siirtoverkonhaltija, johon sovelletaan poikkeusta eriyttämisvaatimusta koskevasta direktiivin (EU) 2024/1788 68 artiklasta, voi liittyä ENNOHin jäseneksi asetuksen 57 artiklan 4 kohdassa säädetyin edellytyksin.

Toiseksi ACER toteaa, että perustajajäsenten hyväksyminen ENNOHin jäseniksi ilman asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklassa säädetyn sertifiointimenettelyn virallista aloittamista pelkästään sillä perusteella, että yritys on pyytänyt sertifiointia kansalliselta sääntelyviranomaiselta kansallisen lainsäädännön nojalla, heikentäisi ENNOHin perustamisen oikeusperustaa ja kyseenalaistaisi sen tuotosten legitiimiyden. Tämä voisi haitata ENNOHin työn uskottavuutta ja hyväksyntää, sillä sidosryhmät saattaisivat pohtia, onko järjestöä alun perinkään perustettu laillisesti.

ACER toteaa lisäksi, että perustamiskirjassa ja työjärjestyksessä ehdotettu prosessi riippuu suurelta osin siitä, miten sääntelyviranomainen vastaa sertifiointimenettelyn aloittamispyyntöön. Koska sääntelyviranomaisella ei välttämättä vielä ole oikeudellista toimivaltaa käsitellä pyyntöjä ennen kuin direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, pyyntöjä ei todennäköisesti oteta käsiteltäviksi.

ACER viittaa myös riskiin, että perustajajäsenet voisivat menettää jäsenyytensä, jos niitä ei olisi sertifioitu kahden vuoden kuluessa ENNOHin jäseneksi liittymisestä. ACER ei pidä riskiä merkityksettömänä, kun otetaan huomioon, että jäsenvaltioiden on saatettava direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöään vasta 5 päivään elokuuta 2026 mennessä. Lisäksi menettelyn vaarana on, että ENNOHin tehokkaan ja sujuvan toiminnan aloittamista koskevia huolenaiheita lykätään aina elokuuhun 2026 asti.

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1788, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, uusiutuvan kaasun, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä, direktiivin (EU) 2023/1791 muuttamisesta ja direktiivin 2009/73/EY kumoamisesta (EUVL L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj).

ACER ehdottaakin vaihtoehtoista, käytännönläheistä menettelyä, jossa direktiivi saatetaan osittain mutta ripeästi osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä keskittyen puuttuviin kansallisiin sääntöihin, jotka koskevat vedyn siirtoverkonhaltijoiden sertifiointia. Vaikka tämä ratkaisisi edellä mainitut oikeudelliset huolenaiheet, ACER toki ymmärtää, etteivät ENNOH ja sen jäsenet pysty tekemään sitä koskevaa aloitetta.

ACER panee merkille, että ENNOHin perustamista ja direktiivin (EU) 2024/1788 täytäntöönpanoa koskevien vaatimusten välinen ajallinen ero on muodostanut merkittävän haasteen ENNOHin tehokkaalle toiminnalle sen alkuaikana. ACER katsoo, että ongelmaan puututaan perustamisasiakirjojen luonnoksissa pyrkimällä tukemaan käytännöllisellä ratkaisulla ENNOHin oikea-aikaista perustamista ilman, että sitä rajoittaisi jäsenvaltioille annettu kahden vuoden määräaika saattaa direktiivin sertifiointisäännökset osaksi kansallista lainsäädäntöään.

Kolmanneksi ACER tunnistaa riskin, että direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä saattaa edistyä eri jäsenvaltioissa eri nopeudella ja että tämä voi alkuvaiheessa johtaa toimijoiden epätasaiseen alueelliseen edustukseen ENNOHissa. Tällöin voi käydä niin, etteivät ENNOHin työmenetelmät ole edustavia unionin lainsäätäjän tarkoittamalla tavalla. ([4])

Siksi ACER suosittelee, että ENNOHin jäsenet pienentävät riskiä tekemällä mahdollisimman paljon yhteistyötä sellaisten mahdollisten jäsenten kanssa, jotka eivät vielä voi liittyä jäseniksi mutta joiden odotetaan tekevän sen tulevaisuudessa. Tämä onnistuisi ACERin mielestä parhaiten osallistamalla mahdolliset jäsenet ennakoivasti ENNOHin ensimmäisten tuotosten valmisteluun ja ottamalla huomioon kaikki asiaankuuluvat vetyyn liittyvät edut. ACER lisää, että tätä yhteistyötä ei säänneltäisi perustamisasiakirjojen määräyksillä.

II.2.3 *Komission lausunto*

Komissiolla on useita huomautuksia perustamiskirjaluonnoksen 6 ja 7 artiklasta ja työjärjestysluonnoksen 2 artiklasta.

Ensinnäkin asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklan 3 kohdassa säädetään selvästi, että ENNOHin on koostuttava direktiivin (EU) 2024/1788 71 artiklan mukaisesti sertifioiduista vedyn siirtoverkonhaltijoista. Komissio on ACERin kanssa samaa mieltä siitä, että perustamisasiakirjoista puuttuu selvä viittaus vedyn siirtoverkonhaltijoiden sertifiointiin.

Ongelman ratkaisemiseksi komissio suosittelee

— selventämään muotoilua toteamalla perustamiskirjan 6 artiklan 1 kohdassa nimenomaisesti, että ENNOHin jäsenten on oltava direktiivin (EU) 2024/1788 71 artiklan mukaisesti sertifioituja

— selventämään perustamisasiakirjoissa, että poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklan 3 kohdassa säädetään, myös sellainen vedyn siirtoverkonhaltija, johon sovelletaan poikkeusta eriyttämisvaatimusta koskevasta direktiivin (EU) 2024/1788 68 artiklasta, voi liittyä ENNOHin jäseneksi asetuksen 57 artiklan 4 kohdassa säädetyin edellytyksin.

Toiseksi komissio panee merkille, että ENNOHin perustamista ja direktiivin (EU) 2024/1788 täytäntöönpanoa koskevien vaatimusten välinen ajallinen ero on muodostanut haasteen ENNOHin tehokkaalle toiminnalle sen alkuaikana. Direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on edellytys sille, että jäsenvaltioiden sääntelyviranomaiset voivat aloittaa vedyn siirtoverkonhaltijoiden sertifioinnin.

Samalla komissio katsoo, että perustamiskirjaluonnoksen 6 ja 7 artiklan ja työjärjestysluonnoksen 2 artiklan säännöt poikkeavat asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklan selvistä vaatimuksista, jotka vetyverkonhaltijoiden on täytettävä voidakseen liittyä ENNOHin jäseniksi. Perustamisasiakirjojen luonnoksissa pyritään siihen, että perustajajäsenet eli yritykset, jotka toimivat tällä hetkellä jäsenvaltioissa kaasun siirtoverkonhaltijoina, voisivat liittyä ENNOHin jäseniksi täyttämättä asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklan vaatimuksia.

Komissio on ACERin kanssa samaa mieltä siitä, että vaihtoehtoinen ratkaisu olisi direktiivin osittainen ja ripeä saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä keskittyen vedyn siirtoverkonhaltijoiden eriyttämistä ja sertifiointia koskeviin säännöksiin. Komissio toteaa kuitenkin, että aloitteen tähän ratkaisuun pitäisi tulla jäsenvaltioilta, ei ENNOHin perustajayrityksiltä.

Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että perustamiskirja-, työjärjestys- ja jäsenluetteloluonnoksia on muutettava sen varmistamiseksi, että kaikki ENNOHin jäsenet täyttävät kelpoisuusvaatimukset, eli että ne on sertifioitu tai että niiden sertifiointi on aloitettu asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklassa säädetyllä tavalla.

([4]) Ks. asetuksen (EU) 2024/1789 johdanto-osan 78 kappale.

Kolmanneksi komissio on ACERin kanssa samaa mieltä siitä, että direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä saattaa edistyä eri jäsenvaltioissa eri nopeudella ja että tämä voi alkuvaiheessa johtaa toimijoiden epätasaiseen alueelliseen edustukseen ENNOHissa ja siten vaarantaa ENNOHin työmenetelmien edustavuuden, joka on määritelty asetuksen (EU) 2024/1789 johdanto-osan 78 kappaleessa.

Komissio suosittelee, että ENNOH tekee mahdollisimman paljon yhteistyötä sellaisten vedyn siirtoverkonhaltijoiden kanssa, jotka ovat mahdollisia jäseniä ja joiden odotetaan liittyvän ENNOHin jäseniksi lähitulevaisuudessa. Koska tätä yhteistyötä ei säänneltäisi perustamisasiakirjojen määräyksillä, se ei edellyttäisi muutoksia perustamiskirja- tai työjärjestysluonnokseen. Samalla ENNOHin tulisi toimia riippumattomasti ja riittävän avoimesti, jotta EU:n tulevaa vetyputkistoa voidaan kehittää ja käyttää kustannustehokkaasti.

Komissio toteaa, että asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklan 5 kohdan mukaisesti jäsenvaltiot voivat nimetä yhteisön ENNOHin liitännäiskumppaniksi. Tämä helpottaa mahdollisten jäsenten muodollista osallistumista ENNOHin ensimmäisten tuotosten kehittämiseen, koska niille voidaan antaa tarkasti määritelty, selkeä rooli siihen asti, kunnes niiden sertifiointi on saatu päätökseen.

II.3. **Uusien jäsenten lisääminen ja jäsenyyden siirtäminen – perustamiskirjan 7 ja 8 artikla**

II. 3.1 *Sisältö*

Perustamiskirjaluonnoksen 7 artiklassa todetaan, että uusien jäsenten hyväksymisestä päättää ENNOHin yleiskokous. Lisäksi yleiskokous voi harkintansa mukaan hylätä jäsenyyshakemuksen sillä edellytyksellä, että päätös on perusteltu. Perustamiskirjassa ei kuitenkaan esitetä perusteita hakemusten hylkäämiselle.

Vastaavasti perustamiskirjaluonnoksen 8 artiklassa yleiskokous valtuutetaan päättämään pyynnöstä siirtää jäsenyys ENNOHin jäsenyysehdot täyttävälle yhteisölle. Yleiskokouksen olisi tehtävä tämä päätös ENNOHin hallituksen suosituksen perusteella. Perustamiskirjassa ei kuitenkaan esitetä perusteita tällaisen päätöksen tekemiselle.

II. 3.2 *ACERin lausunto*

ACER ilmaisee huolensa ENNOHin yleiskokoukselle myönnetystä harkintavallasta uusien jäsenten hyväksymisessä ja päätöksissä jäsenyyden siirroista, erityisesti mahdollisuudesta hylätä unionissa sijaitseva vedyn siirtoverkonhaltija muista syistä kuin siksi, että se ei täytä asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklassa mainittuja jäsenyyden ehtoja.

ACER katsoo, että tämä voi olla ristiriidassa asetuksen 57 artiklan 1 kohdan kanssa, jossa kaikki vedyn siirtoverkonhaltijat valtuutetaan tekemään unionin tasolla yhteistyötä ENNOHin kautta, sekä asettaa uudet jäsenet epäedulliseen asemaan perustajajäseniin verrattuna.

Siksi ACER suosittelee, että yleiskokouksen valta hyväksyä uusia jäseniä ja jäsenyyden siirtoja rajoitetaan sen tarkistamiseen, että ehdokasmaat ovat direktiivissä tarkoitettuja unionissa sijaitsevia vedyn siirtoverkonhaltijoita ja että ne ovat aloittaneet sertifiointimenettelyn jossakin jäsenvaltiossa. Jos nämä edellytykset täyttyvät, yleiskokouksen olisi hyväksyttävä uudet jäsenet tai sallittava siirrot ilman erillistä harkintavaltaa.

II.3.3 *Komission lausunto*

Komissio on ACERin kanssa samaa mieltä siitä, että ENNOHin yleiskokoukselle annettu harkintavalta päättää jäsenyyshakemuksista ja jäsenyyden siirroista voi estää unionissa sijaitsevia vedyn siirtoverkonhaltijoita täyttämästä asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklan 1 kohdan mukaista velvoitettaan tehdä yhteistyötä unionin tasolla ENNOHin kautta.

Siksi komissio suosittelee perustamiskirjaluonnoksen 7 ja 8 artiklan muuttamista siten, että ENNOHin yleiskokouksen rooli uusien jäsenten hyväksymisessä ja jäsenyyden siirroissa rajoitetaan sen tarkistamiseen, täyttyvätkö asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklan mukaiset jäsenyyden ehdot.

II.4. **Tarkkailijat – perustamiskirjan 14 artikla**

II. 4.1 *Sisältö*

Perustamiskirjaluonnoksen 14 artiklassa todetaan, että ENNOHilla voi olla tarkkailijoita. Tarkkailija-asema voidaan myöntää unionissa sijaitsevalle vedyn siirtoverkonhaltijalle, johon jäsenvaltio soveltaa poikkeusta tietyistä direktiivin (EU) 2024/1788 vaatimuksista, ja vedyn siirtoverkonhaltijoina EU:n ulkopuolisissa maissa toimiville yhteisöille, jotka ovat joko energiayhteisön perustamissopimuksen tai Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) perustamista koskevan konvention osapuolia.

Tarkkailijat voivat osallistua ENNOHin toimintaan tietyin rajoituksin. Perustamiskirjaluonnoksen 14 artiklan 3 kohdan mukaan ne voivat osallistua yleiskokouksen istuntoihin ilman äänioikeutta ja myös ENNOHin työryhmiin hallituksen myöntämässä laajuudessa.

II. 4.2 *ACERin lausunto*

ACERin mielestä on tärkeää, että EU:n kanssa yhteistyösopimuksia tehneiden maiden yhteisöille voidaan myöntää tarkkailija-asema, erityisesti jos maat ovat jo saattaneet kolmannen energiapaketin osaksi kansallista lainsäädäntöään tai ovat parhaillaan tekemässä niin, koska todennäköisesti nämä maat saattavat tulevaisuudessa myös EU:n uuden vetyä koskevan oikeudellisen kehyksen osaksi kansallista lainsäädäntöään. Samasta syystä ACER katsoo, että maiden, jotka eivät sovella eivätkä aiokaan hyväksyä eivätkä soveltaa asiaankuuluvaa EU:n energia-alan säännöstöä, ei pitäisi saada osallistua ENNOHin toimintaan tai osallistua sen tuotoksiin edes tarkkailijoiden välityksellä. ACER lisää, että ENNOH voi tehdä yhteistyötä kolmansien maiden verkonhaltijoiden kanssa solmimalla niiden kanssa kahdenvälisiä sopimuksia työjärjestysluonnoksen 26 artiklan mukaisesti. Sopimukset mahdollistavat tarvittavien tietojen vaihdon ja toimien koordinoinnin ilman, että verkonhaltijoille myönnetään pääsyä ENNOHin sisäisiin rakenteisiin.

ACER suosittelee tarkkailija-aseman rajoittamista vedyn siirtoverkonhaltijoina toimiville kolmansien maiden yrityksille, jotka ovat joko energiayhteisön perustamissopimuksen tai Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuolia.

II.4.3 *Komission lausunto*

ENNOHilla on asetuksen (EU) 2024/1789 mukaisia erityistehtäviä. Siksi vain EU:n lainsäädäntöä soveltavien kolmansien maiden sidosryhmien, myös vetyverkonhaltijoiden, olisi voitava osallistua näiden tehtävien suorittamiseen – edes tarkkailijoina. Komissio on ACERin kanssa samaa mieltä ja kannustaa muuttamaan perustamiskirjaluonnosta siten, että tarkkailija-asema rajoitetaan vedyn siirtoverkonhaltijoina toimiville kolmansien maiden yrityksille, jotka ovat joko energiayhteisön perustamissopimuksen tai Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuolia.

Lisäksi komissio suosittelee, että perustamisasiakirjoissa selvennetään, millä säännöillä tarkkailijat voivat osallistua ENNOHin yleiskokoukseen, hallitukseen ja työskentelyrakenteisiin (esimerkiksi työryhmiin). Säännöillä olisi ehkäistävä tarkkailijoiden epätoivottua vaikutusta ENNOHin päätöksentekoon ottaen huomioon, että ENNOHin ensisijainen tehtävä on EU:n toimeksiantojen toteuttaminen ja EU:n tavoitteiden edistäminen. Perustamisasiakirjoissa tulisi muun muassa vahvistaa tarkkailijoiden luottamuksellisuuskehystä ja sääntöjä, joilla hallitaan tarkkailijoiden tiedonsaantia (tarkkailijoiden saatavilla olevat tiedon lajit), jotta vältetään EU:n etuja vaarantavien tietojen paljastaminen.

II.5. **Hallituksen kokoonpano**

II. 5.1 *Sisältö*

Perustamiskirjaluonnoksen 29 artiklan mukaan hallitukseen voidaan valita enintään 17 jäsentä. Hallituksen valinta on kolmivaiheinen prosessi, ja vetyyn investoivia jäsenvaltioita voidaan palkita jakamalla niille ennalta määrättyjä paikkoja. Hallituksen valinnassa yleiskokouksen on kuitenkin otettava huomioon vedyn siirtoverkonhaltijoiden tasapainoinen edustus. Työjärjestysluonnoksessa toistetun perustamiskirjaluonnoksen kriteerin mukaan yleiskokouksen on painotettava vahvasti tasapuolisen ja kohtuullisen alueellisen tasapainon saavuttamista jäsenistössään valitessaan puheenjohtajaa, varapuheenjohtajia ja hallituksen jäseniä. Lisäksi sen on varmistettava pienemmissä jäsenvaltioissa sijaitsevien vedyn siirtoverkonhaltijoiden oikeudenmukainen ja kohtuullinen edustus.

Työjärjestysluonnoksen 16 artiklan 2 kohdassa todetaan myös, että hallituksen jäsen-, varapuheenjohtaja- ja puheenjohtaja-ehdokkaat valitaan työntekijöistä, jotka ovat jäsenistön muodostavien vedyn siirtoverkonhaltijoiden tai niiden lailliseen edustamiseen oikeutettujen emoyhtiöiden palveluksessa.

II. 5.2 *ACERin lausunto*

Ensinnäkin ACER toteaa, että alueellisen tasapainon periaatteella pyritään rajoittamaan kolmivaiheista järjestelmää varmistamalla, ettei ennalta määrättyjen paikkojen jakaminen johda siihen, että alueet saisivat enemmän paikkoja kuin tasapuolisen ja kohtuullisen alueellisen jakautumisen perusteella on perusteltua. ACER lisää, että vaikka ensimmäisten toimijoiden palkitsemiseksi suunniteltu kolmivaiheinen valintaprosessi kuvataan perustamisasiakirjoissa selvästi, alueellisen tasapainon periaatteen tarkka vaikutus valinta- ja äänestysmekanismiin jää epäselväksi.

Läpinäkyvyyden parantamiseksi ACER suosittelee, että tätä näkökohtaa käsitellään tarkemmin joko itse perustamisasiakirjoissa tai vähintään ohjeasiakirjassa, joka on sidosryhmien saatavilla tarvittaessa. Noudatettaessa jälkimmäistä toimintatapaa ohjeasiakirjasta ja sen mahdollisista myöhemmistä versioista olisi ilmoitettava ACERille ja komissiolle asiakirjan hyväksymisen yhteydessä.

Toiseksi ACER pitää kohtuullisena, että edelläkävijäjäsenvaltioille jaetuissa neljässä paikassa on aikaraja ja niistä luovutaan, kun käyttöön otetaan vaihtoehtoinen järjestelmä, jossa kyseiset valtiot palkitaan jakamalla äänet uudelleen yleiskokouksessa (niin kutsuttu verkon merkityskerroin, jota käsitellään perustamiskirjaluonnoksen 24 artiklan 5 ja 6 kohdassa ja työjärjestysluonnoksen 13 artiklassa). Vaikka ACER myöntääkin, että investointikustannusten määrä ja vetymarkkinoiden kehitykseen liittyvä epävarmuus voivat olla syy pidentää varman paikan kestoa suhteessa näihin tekijöihin, on silti kyseenalaista, kannattaako paikkoja taata pysyvästi. Siksi ACER suosittelee säätämään nimenomaisesti säännön tarkistamisesta tulevaisuudessa.

II.5.3 *Komission lausunto*

Komissio panee merkille, että haasteena on pyrkiä tasapuoliseen ja kohtuulliseen alueelliseen tasapainoon jäsenistössä puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja hallituksen jäsenten valinnassa sekä toisaalta varmistaa pienemmissä jäsenvaltioissa sijaitsevien vedyn siirtoverkonhaltijoiden oikeudenmukainen ja kohtuullinen edustus ja toisaalta palkita edelläkävijäjäsenvaltioita ottaen huomioon tulevien vetymarkkinoiden kehityksen epävarmuus. Tämä käy selvästi ilmi ENNOHin perustamisasiakirjoissa esimerkiksi hallituksen valintaprosessia käsittelevästä osasta.

Ottaen huomioon ACERin lausunnon komissio suosittelee, että

— perustamisasiakirjoja muutettaisiin läpinäkyvämmiksi täsmentämällä niissä tai muissa yleisesti saatavilla olevissa asiakirjoissa, miten alueellisen tasapainon periaate tarkalleen vaikuttaa valinta- ja äänestysmekanismiin; kaikki nämä asiakirjat ja niiden muutokset olisi toimitettava komissiolle ja ACERille

— perustamisasiakirjoissa säädettäisiin, että ennalta määrättyjä hallituspaikkoja koskevia sääntöjä tarkistetaan tulevaisuudessa, jotta niistä voidaan luopua asteittain, kun käyttöön otetaan verkon merkityskerroin.

II.6. **Muutokset perustamisasiakirjoihin – perustamiskirjan 47 ja 50 artikla**

II. 6.1 *Sisältö*

Asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklan 8 kohdassa säädetään, että vedyn siirtoverkonhaltijat toimittavat komissiolle ja ACERille kaikki perussäännön, jäsenluettelon tai työjärjestyksen muutosluonnokset, mukaan lukien menettelytapasäännöt sidosryhmien kuulemisesta. Lausuntojen antamisprosessi kuvataan asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklan 9–12 kohdassa, ja se on samanlainen kuin ENNOHin perustamisasiakirjojen hyväksymisprosessissa.

Perustamiskirjan 47 artiklassa, jota sovelletaan perustamiskirjan muuttamiseen, ja perustamiskirjaluonnoksen 50 artiklassa, jota sovelletaan työjärjestyksen muuttamiseen, määrätään, että jos ENNOH ei saa komission lausuntoa ehdotetuista muutoksista seitsemän kuukauden kuluessa niiden toimittamisesta komissiolle ja ACERille, ENNOH olettaa, ettei komissiolla ole vastalauseita, ja hyväksyy muutokset.

II. 6.2 *ACERin lausunto*

ACER toteaa, että olettama komission puoltavasta lausunnosta ei ole asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklan 11 kohdan mukainen. Asetuksessa säädetään selvästi, että muutosten hyväksyminen edellyttää komission nimenomaista myönteistä lausuntoa. Näin ollen ACER suosittelee olettaman korvaamista vaatimuksella, että komissiolta on saatava puoltava lausunto.

II.6.3 *Komission lausunto*

Komissio on ACERin kanssa samaa mieltä siitä, että perustamiskirjan 47 ja 50 artikla eivät ole asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklan 11 kohdan mukaisia. Siksi komissio suosittelee, että kyseisiin perustamiskirjaluonnoksen artikloihin lisätään selvennys, että kaikkiin perustamisasiakirjojen (erityisesti perustamiskirjan, jäsenluettelon ja työjärjestyksen, mukaan lukien menettelytapasäännöt sidosryhmien kuulemisesta) muutoksiin on saatava komission myönteinen lausunto ennen kuin muutokset voidaan hyväksyä ja asiakirjat viimeistellä.

II.7. **Jäsenluettelon muutokset**

II. 7.1 *Sisältö*

Asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklan 8 kohdassa mainitaan ENNOHin jäsenluettelo yhtenä perustamisasiakirjoista, jotka ENNOHin on toimitettava komission ja ACERin lausuntoa varten, jos niitä muutetaan.

Perustamiskirjaluonnoksessa sen enempää kuin työjärjestysluonnoksessakaan ei hahmotella selvästi jäsenluettelon muuttamisprosessia eikä käsitellä komission eikä ACERin roolia prosessissa. Perustamiskirjassa todetaan ainoastaan, että yleiskokouksella on harkintavalta tehdä päätöksiä tai toimia, joiden seurauksena jäsenluettelo muuttuu (uusien jäsenten hyväksyminen perustamiskirjan 7 artiklan 1 kohdassa ja työjärjestyksen 2 artiklan 2 kohdassa, jäsenyyden siirto perustamiskirjan 8 artiklan 1 kohdassa, jäsenten erottaminen perustamiskirjan 10 artiklan 1 kohdassa ja työjärjestyksen 4 artiklan 1 kohdassa sekä eronpyyntöjen käsittely perustamiskirjan 9 artiklassa ja työjärjestyksen 3 artiklan 3 kohdassa).

II. 7.2 *ACERin lausunto*

ACERin näkemyksen mukaan jäsenluettelon muuttamisprosessin jättäminen pois perustamisasiakirjoista jättää nämä prosessit sääntelykehyksen ulkopuolelle, mikä aiheuttaa epävarmuutta. ACER katsoo tämän olevan erityisen huolestuttavaa, koska perussäännössä kuvataan nimenomaisesti perustamiskirjan ja työjärjestyksen muuttamismenettely (perustamiskirjaluonnoksen 47 ja 50 artikla) mutta ei mainita, miten jäsenluetteloa tulisi päivittää. Siksi ACER suosittelee, että perustamisasiakirjoissa selvennetään, että jäsenluettelon muutokset, kuten jäseneksi ottaminen, jäsenyyden siirto, eronpyynnöt ja erottamiset, on toimitettava sekä ACERille että komissiolle.

II.7.3 *Komission lausunto*

Komissio on ACERin kanssa samaa mieltä siitä, että jäsenluettelon muuttamista koskevien sääntöjen jättäminen pois aiheuttaa epävarmuutta. Näin ollen komissio suosittelee, että perustamiskirja- ja työjärjestysluonnosta muutetaan selventämällä, että jäsenluettelon muutokset toimitetaan komissiolle ja ACERille lausuntoa varten ja että niille on saatava komissiolta myönteinen lausunto.

II.8. **ENNOHin lakkauttaminen – perustamiskirjan 48 artikla**

II. 8.1 *Sisältö*

Perustamiskirjaluonnoksen 48 artiklassa todetaan, että ENNOH voidaan lakkauttaa ainoastaan hallituksen esityksestä ja yleiskokouksen hyväksynnällä. Tämä edellyttää erityisellä enemmistöllä tehtävää päätöstä ja päätösvaltaisuuden edellytyksenä sitä, että läsnä on kaksi kolmasosaa jäsenistä, sekä sitä, että yleiskokous päättää, miten ENNOH lakkautetaan ja puretaan.

II. 8.2 *ACERin lausunto*

ACER korostaa, että ENNOHin perustamisesta ja olemassaolosta säädetään asetuksessa (EU) 2024/1789, jotta voidaan varmistaa EU:n vetyverkon optimaalinen hallinta sekä mahdollistetaan kaupankäynti vedyllä ja vedyn toimittaminen unionissa yli rajojen. Asetuksen edellyttämän asianmukaisen viranomaisvalvonnan varmistamiseksi ACER suosittelee, että perustamisasiakirjoissa nimenomaisesti todetaan, että ENNOHin yleiskokouksen mahdolliseen päätökseen järjestön lakkauttamisesta on ensin saatava ACERin ja komission lausunto ja ettei päätöstä voida viedä eteenpäin, ellei komission lausunto ole puoltava.

II.8.3 *Komission lausunto*

Komissio yhtyy ACERin huolenaiheisiin, jotka koskevat perustamiskirjaluonnoksen 48 artiklan sääntöjä ja ENNOHin lakkauttamista.

Siksi komissio suosittelee perustamiskirjan muuttamista selventämällä, että ENNOHin lakkauttamista on pidettävä ENNOHin perustamisasiakirjojen muutoksena, minkä vuoksi päätös on toimitettava ACERille ja komissiolle lausuntoa varten ja sille on saatava komission puoltava lausunto.

II.9. **Kahdenväliset sopimukset kolmansien maiden vetyverkonhaltijoiden kanssa – työjärjestyksen 26 artikla**

II. 9.1 *Sisältö*

Työjärjestysluonnoksen 26 artiklan mukaan ENNOH voi tehdä kahdenvälisiä sopimuksia yhteistyötä varten sellaisten kolmansien maiden vetyverkonhaltijoiden kanssa, jotka eivät täytä tarkkailija-aseman ehtoja. Nämä kahdenväliset sopimukset tekee hallitus saatuaan yksimielisen hyväksynnän kaikilta jäseniltä, myös sellaisilta liitännäiskumppaneilta, joita asia suoraan koskee. Määräyksessä täsmennetään myös, että näiden sopimusten tarkoituksena on mahdollistaa tietojenvaihto ja toimien koordinointi.

II. 9.2 *ACERin lausunto*

ACER toteaa, että vaikka määräyksellä varmistetaan, ettei kolmansien maiden toimijoille anneta yhteistyön kautta pääsyä ENNOHin rakenteisiin tai tietoihin, joihin on pääsy vain ENNOHin jäsenillä, on silti epäselvää, mihin nimenomaisiin tietoihin tässä viitataan tai miten tämä liittyy luottamuksellisiksi tai ei-julkisiksi luokiteltuihin tietoihin.

ACER lisää, että koska liitännäiskumppaneilla ja tarkkailijoilla on pääsy kaikkiin ENNOHin rakenteisiin, ilmeisesti vain pieni osa tiedoista olisi todella rajoitettu pelkästään ENNOHin jäsenten käyttöön. ACER katsoo tämän tarkoittavan, että valtaosa ENNOHissa saatavilla olevista tiedoista voitaisiin mahdollisesti jakaa kolmansien maiden toimijoiden kanssa kahdenvälisten sopimusten kautta, mikä voisi vaikuttaa olennaisesti ENNOHin toimintaan.

ACER suosittelee, että nämä sopimukset tunnustetaan osaksi ENNOHin keskeisiä tehtäviä, että niitä säännellään perustamisasiakirjoissa ja että ACER ja komissio tarkastavat ne etukäteen erityisesti kolmansien maiden toimijoiden kanssa jaettavien tietojen osalta.

II.9.3 *Komission lausunto*

Komissio yhtyy ACERin huoleen ja kehottaa ENNOHia muuttamaan työjärjestysluonnosta sisällyttämällä siihen säännöt kolmansien maiden vetyverkonhaltijoiden kanssa harjoitettavasta tietojenvaihdosta kahdenvälisiin sopimuksiin perustuvassa yhteistyössä sekä erottelemalla selvästi pelkästään ENNOHin jäsenten saatavilla olevat tiedot kolmansien maiden vetyverkonhaltijoiden kanssa vaihdettavista tiedoista.

II.10. **Valmistelukomiteat – työjärjestyksen 33 artikla**

II. 10.1 *Sisältö*

Asetuksen (EU) 2024/1789 72 artiklan 10 kohdassa edellytetään, että ENNOH kutsuu koolle valmistelukomitean avustamaan sitä verkkosääntöjen laatimisessa. Valmistelukomitean tulee koostua ACERin, Kaasu-ENTSOn, Sähkö-ENTSOn ja tarvittaessa EU DSO -elimen edustajista sekä pienestä määrästä tärkeimpiä sidosryhmiä, joita asia koskee.

Työjärjestysluonnoksen 33 artiklan 5 kohdassa täsmennetään, että kullakin verkkosäännöllä olisi oltava oma valmistelukomiteansa. Lisäksi siinä todetaan, että komiteoiden kokoonpano päätetään läpinäkyvällä ja puolueettomalla menettelyllä, jossa käytetään osallistavia valintaperusteita, ja että hylätyille ehdokkaille kerrotaan hylkäämisen syyt. Lisäksi artiklassa säädetään, että ENNOH julkaisee valmistelukomiteoiden toimintaa ja muodostamista koskevat säännöt kunkin verkkosäännön laatimisen alkaessa.

II. 10.2 *ACERin lausunto*

ACERilla on valmistelukomiteoista useita huomioita.

Ensinnäkin se toteaa, että työjärjestysluonnoksen 33 artiklassa ei selitetä, miten valmistelukomiteat kootaan tai miten ne toimivat. Myös niiden rooli ENNOHin verkkosääntöjen laatimisessa on epäselvä. Työjärjestyksen 26 artiklan 6 kohdassa mainitaan ”neuvonta”, mikä viittaa siihen, että valmistelukomiteat toimivat ensisijaisesti neuvoa-antavina eliminä ja että varsinaisen valmistelun tekevät työryhmät. Sitäkään ei ole määritelty, kuinka tiiviisti ja usein työryhmät ja valmistelukomiteat tekevät yhteistyötä.

Siksi ACER suosittelee, että työjärjestyksessä selvennetään, milloin ja miten valmistelukomiteat kutsutaan koolle, mihin asiakirjoihin ne saavat pääsyn ja miten ne osallistuvat verkkosääntöjen laatimisen eri vaiheisiin aina siihen asti, että nämä toimitetaan ACERille. Lisäksi työjärjestyksessä olisi määriteltävä yksiselitteisesti valmistelukomiteoiden ja työryhmien välinen suhde sekä ilmaistava selvemmin niiden tehtävät.

Toiseksi ACER viittaa ENNOHin perustamisasiakirjojen luonnoksista järjestämänsä julkisen kuulemisen ([5]) tuloksiin, joissa ehdotetaan, että ENNOHin verkkosääntöjen laatimiseen osallistuisi laaja joukko markkinatoimijoita, kuten rahtaajia, tuottajia, toimittajia ja kaupan alan toimijoita. ACER on sidosryhmien kanssa samaa mieltä siitä, että tämä olisi olennaista avoimuuden ja innovoinnin edistämiseksi.

Siksi ACER suosittelee, että ENNOH sisällyttää valmistelukomiteoihin monipuolisen sidosryhmien edustajien ryhmän, jotta verkkosäännöt saadaan sovitettua parhaiten nykyiseen markkinatilanteeseen ja teknologiseen kehitykseen. Valmistelukomiteoiden kokoonpanon osalta ACER suosittelee, että ENNOH sisällyttää niihin myös riippumattomia ilmastoalan asiantuntijaelimiä, kuten ilmastonmuutosta käsittelevän eurooppalaisen tieteellisen neuvottelukunnan. Nämä antaisivat ENNOHille puolueetonta strategista neuvontaa sääntöjen laatimisen aikana, millä varmistettaisiin yhdenmukaisuus EU:n energia- ja ilmastotavoitteiden sekä laajemmin koko Euroopan etujen kanssa.

II.10.3 *Komission lausunto*

Komissio toteaa, että valmistelukomiteoiden perustamista ja toimintaa koskevat selvät säännöt tukisivat niiden roolia verkkosääntöjen laatimisessa.

Siksi komissio kehottaa ENNOHia lisäämään työjärjestykseen säännöt, jotka määräävät

— milloin ja miten valmistelukomiteat kutsutaan koolle

— mihin asiakirjoihin niillä on pääsy

— miten ne osallistuvat verkkosääntöjen laatimisen kaikkiin eri vaiheisiin

— mitkä ovat valmistelukomiteoiden ja työryhmien roolit ja millainen keskinäinen suhde niillä on.

Lisäksi komissio on ACERin kanssa samaa mieltä siitä, että vetyalan eri sidosryhmien, myös riippumattomien ilmastoalan asiantuntijaelinten ja kansalaisyhteiskunnan edustajien, osallistaminen edistäisi avoimuutta, innovointia ja ENNOHin ilmastotavoitteita, jotka mainitaan asetuksen (EU) 2024/1789 57 artiklan 6 kohdassa. Tämä vastaisi siihenkin, että ENNOHilla on oikeudellinen velvollisuus varmistaa, että keskeiset sidosryhmät, joita asia koskee, ovat mukana valmistelukomiteoissa.

Näin ollen komissio suosittelee työjärjestyksen 33 artiklan muuttamista tämän ehdotuksen mukaiseksi.

II.11. **Sidosryhmien osallistuminen ja kuulemiset**

II. 11.1 *Sisältö*

Asetuksen (EU) 2024/1789 63 artiklassa edellytetään, että valmistellessaan tuotoksiaan ENNOH toteuttaa laajan julkisen kuulemisprosessin. Prosessi on aloitettava varhaisessa vaiheessa, sen on oltava avoin ja läpinäkyvä ja siihen on otettava mukaan kaikki asiaankuuluvat markkinatoimijat, erityisesti sidosryhmäorganisaatiot, sidosryhmien kuulemista koskevien

([5]) ACER käynnisti 23 päivänä syyskuuta 2024 julkisen kuulemisen ENNOHin perustamisasiakirjojen luonnoksista ja kehotti kaikkia asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa 21 päivään lokakuuta 2024 mennessä. ACER kaipasi näkemyksiä erityisesti organisaatioilta kaikista sidosryhmistä, varsinkin järjestelmän käyttäjiltä ja asiakkailta. ACER sai 13 vastausta, jotka se otti huomioon lausuntonsa valmistelussa. Vastaukset on julkaistu ACERin kuulemissivustolla, ja niistä on esitetty yhteenveto ACERin lausunnon liitteenä olevassa arviointikertomuksessa.

menettelytapasääntöjen mukaisesti. Kuulemismenettelyssä on ennen ehdotuksen lopullista hyväksymistä huomioitava sidosryhmien kommentit, minkä tarkoituksena on määrittää kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien päätöksentekoprosessin aikana esiin tuomat näkemykset ja ehdotukset. Kuulemiseen osallistuu myös sääntelyviranomaisia ja muita kansallisia viranomaisia, tuottajia, verkon käyttäjiä – asiakkaat mukaan lukien –, teknisiä elimiä ja sidosryhmäfoorumeita.

II. 11.2 *ACERin lausunto*

ACER toteaa, että sidosryhmien kuulemista koskevien menettelytapasääntöjen luonnos vastaa suunnilleen asetuksen (EU) 2024/1789 63 artiklassa vahvistettuja periaatteita. Kuten sidosryhmätkin totesivat ACERin kuulemisessa, sidosryhmien kuulemista koskevat menettelytapasäännöt eivät kuitenkaan ole riittävän tarkat eivätkä yksityiskohtaiset, mikä voi vaarantaa läpinäkyvyyden ja aiheuttaa sekaannusta.

Siksi ACER suosittelee, että ENNOH tarkentaisi entisestään sidosryhmien osallistumis- ja kuulemisprosessejaan ja selventäisi niitä tarvittaessa.

Vähimmäiskuulemisajan osalta ACER katsoo, että sidosryhmien kuulemista koskevien menettelytapasääntöjen luonnoksen 9 artiklan 14 kohdassa esitetty kahden kuukauden määräaika on hyvä kompromissi ENNOHin tuotosten oikea-aikaisen toimittamisen ja merkityksellisen sidosryhmäosallistumisen välillä. ACER on kuitenkin sitä mieltä, että alle kuukauden pituisten kuulemisten olisi oltava poikkeuksia. Tällöin sidosryhmille olisi annettava ennakkoilmoitus hyvissä ajoin ja kuulemisajan lyhentämisen syyt olisi ilmoitettava selkeästi kaikille sidosryhmille ja ACERille. ACER suosittelee sisällyttämään nimenomaisesti tämän määräyksen sidosryhmien kuulemista koskevien menettelytapasääntöjen 9 artiklan 14 kohtaan.

Lisäksi ACER panee merkille epäjohdonmukaisuuden: sidosryhmien kuulemista koskevien menettelytapasääntöjen 9 artiklan 14 kohdassa yleiseksi vähimmäiskuulemisajaksi mainitaan kaksi kuukautta, kun taas työjärjestyksen 32 artiklan 3 kohdassa sidosryhmien kuulemiselle annetaan vuotuisen työohjelman luonnoksen tapauksessa yhden kuukauden vähimmäiskuulemisaika. Kun otetaan huomioon vuotuisen työohjelman merkitys sen suhteen, että se tarjoaa sidosryhmille näköaloja ENNOHin suunniteltuihin tuotoksiin ja prosesseihin, ACER suosittelee, että vuotuisen työohjelman kuulemisaika pidennetään vähintään kaksikuukautiseksi. ACER suosittelee myös selventämään työjärjestyksen 32 artiklan 3 kohdassa, että vuotuista työohjelmaa koskeva kuuleminen olisi järjestettävä ennen työohjelman toimittamista ACERin lausuntoa varten, jotta ENNOH voi sisällyttää sidosryhmäpalautteen ACERille toimittamaansa versioon.

II.11.3 *Komission lausunto*

Komission näkökulmasta julkisten kuulemisten on oltava muodoltaan ja kestoltaan sellaisia, että kaikilla sidosryhmillä, joita asia koskee, on aidosti mahdollisuus esittää huomautuksensa. Tässä yhteydessä kahden kuukauden oletusarvoinen kuulemisaika vaikuttaa riittävältä. Komissio suosittelee, että sidosryhmien kuulemista koskevissa menettelytapasäännöissä täsmennetään ainakin esimerkkien avulla, missä tilanteissa ENNOHin julkiset kuulemiset kestävät vähemmän kuin kaksi kuukautta. Komissio kannustaa ENNOHia harkitsemaan ennakkokuulemisten käyttöä, jos virallinen kuulemisaika on alle kaksi kuukautta.

Lisäksi komissio on ACERin kanssa samaa mieltä siitä, että alle kuukauden pituisten kuulemisten olisi oltava poikkeuksia. Komissio kehottaa ENNOHia muuttamaan sidosryhmien kuulemista koskevien menettelytapasääntöjen 9 artiklan 14 kohtaa siten, että siihen sisällytetään ENNOHin velvollisuus antaa sidosryhmille tarvittava ennakkoilmoitus ja tiedottaa niille tällaisissa tapauksissa, miksi kuulemisaikaa on lyhennetty.

Komissio suosittelee myös, että työjärjestysluonnoksen 33 artiklan määräys verkkosääntöjen laatimisesta saatetaan yhdenmukaiseksi sidosryhmien kuulemista koskevien menettelytapasääntöjen asiaan liittyvien määräysten kanssa. Erityisesti työjärjestysluonnoksen 33 artiklan 2 kohdassa, joka käsittelee hankesuunnitelmaa verkkosääntöjen laatimiseksi, olisi viitattava sidosryhmien kuulemista koskeviin menettelytapasääntöihin.

Lisäksi komissio on ACERin ja sidosryhmien lailla huolissaan siitä, ettei sidosryhmien kuulemista koskevien menettelytapasääntöjen luonnos ole riittävän tarkka eikä yksityiskohtainen, ja kehottaa ENNOHia tarkentamaan entisestään sidosryhmien osallistumis- ja kuulemisprosessejaan selvyyden ja läpinäkyvyyden varmistamiseksi.

II.12. **Monimuotoisuus ja sukupuolijakauma**

II. 12.1 *Sisältö*

Perustamisasiakirjojen luonnokset sisältävät ainoastaan hallituksen jäsenten valintaperusteen, joka on jäsenten tasapainoinen maantieteellinen ja taloudellinen edustus (perustamiskirjan 29 artiklan 2 kohta ja työjärjestyksen 17 artiklan 1 kohta). Nimityksille muihin ENNOHin johtotehtäviin, kuten johtajiksi, osastopäälliköiksi tai tiiminvetäjiksi, ei esitetä erityisiä valintakriteerejä.

II. 12.2 *ACERin lausunto*

ACER pitäisi kannatettavana, että sekä ENNOHin hallituksen jäsenten valintaan että mahdollisuuksien mukaan ylempien tehtäviin nimittämiseen lisättäisiin monimuotoisuutta ja sukupuolten tasapuolista edustusta koskevia kriteerejä. Tämä vastaisi sekä EU:n ([6]) että Belgian ([7]) lainsäädännön sääntelytavoitteita; ENNOH perustettaisiin jälkimmäisen mukaisesti.

II.12.3 *Komission lausunto*

Tasa-arvo on Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU-sopimus) 2 artiklassa vahvistettu unionin perusarvo, ja unionin velvollisuus on edistää naisten ja miesten tasa-arvoa (SEU-sopimuksen 3 artiklan 3 kohta). Komissio on asettanut tavoitteeksi sukupuolten tasapuolisen edustuksen kaikilla hallinnon tasoilla toimikauden 2019–2024 loppuun mennessä ja vaalii näitä arvoja senkin jälkeen.

Siksi komissio kannustaa ENNOHia ottamaan sukupuolten tasa-arvon yhdeksi kriteeriksi hallituksen jäsenten valinnassa ja johtajien nimittämisessä.

Tehty Brysselissä 4 päivänä huhtikuuta 2025.

Komission puolesta
Dan JØRGENSEN
Komission jäsen

([6]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2381, annettu 23 päivänä marraskuuta 2022, pörssiyhtiöiden hallintoelinten jäsenten sukupuolijakauman tasapainottamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä (EUVL L 315, 7.12.2022, s. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

([7]) Belgian liittovaltion 28 päivänä heinäkuuta 2011 antaman lain 2 §, Moniteur Belge, 14.9.2011.